

Undervisningsplaner for Social- og sundhedsuddannelsen, trin 2

Indholdsfortegnelse

1. Generelt for SOSU C	2
1.1 Praktiske oplysninger	2
1.2 Pædagogiske og didaktiske overvejelser	2
1.3 Underviserkvalifikationer	3
1.4 Overordnede bedømmelsesplan	3
1.5 Elevens arbejdstid.....	4
1.6 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer.....	5
1.7 Eksamensregler	6
1.8 Overgangsordninger.....	6
2. Uddannelsen	7
2.2 Opbygning af social- og sundhedsuddannelsen, trin 2.....	8
2.3 Undervisnings- og arbejdsmetoder.....	8
2.4 Hovedforløbet social- og sundhedsuddannelsen, trin 2.....	9
2.5 Bedømmelsesplan	22
2.6 Praktikuddannelsen	24
3. Læringsaktiviteter.....	26
3.7 Tema: At være social- og sundhedsassistentelev	27
3.8 Tema: Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse	29
3.9 Tema: Sundheds- og sygepleje i sekundær sektor	32
3.10 Tema: Kultur, grundsyn og etik i psykiatrien	36
3.11 Tema: Sundheds- og sygepleje i psykiatrien.....	38
3.12 Tema: Sundheds- og sygepleje i primær sektor	41
3.13 Tema: Social- og sundhedsassistenten som fag- og myndighedsperson .	44

1. Generelt for SOSU C

1.1 Praktiske oplysninger

Uddannelsescentrets navn: **SOSU C, Social- og Sundhedsuddannelsescentret**

Brøndby

Brøndby Møllevej 4
DK-2605 Brøndby
Tlf. +45 4322 6060
Fax +45 4343 6080

Gladsaxe

Buddinge Hovedgade 81
DK-2860 Søborg
Tlf. +45 4511 4850
Fax +45 4511 4878

Herlev

Hørkær 22
DK-2730 Herlev
Tlf. +45 4450 1414
Fax +45 4494 1484

Indgang: "Sundhed, Omsorg og Pædagogik"

Undervisningsplanen er fastsat af Social- og sundhedsuddannelsescentret i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg juni 2008 og senest revideret i 2. kvartal af 2012.

1.2 Pædagogiske og didaktiske overvejelser

Det pædagogiske grundlag bygger på SOSU C's mission, vision og værdigrundlag.

Vi sætter eleverne og deres uddannelse i centrum. I dette arbejde har elevernes forudsætninger og kompetencer betydning for, hvordan læringen finder sted.

Vi ser det som en styrke, at vores uddannelser rummer elever i alle aldre og fra mange forskellige kulturer. Forskellighederne kan i læringsrummet bidrage til anerkendelse, dialog og demokratiske processer.

Uddannelse på SOSU C ses som en proces, hvor elevernes faglige og personlige kompetencer udfordres, afprøves og integreres. Vi understøtter elevernes læringsproces ved, at de er tilknyttet et hold i skoleforløbet. Hensigten er, at eleverne får et tilhørsforhold til en gruppe, og vi arbejder målrettet og bevidst med gruppernes dynamik og læringspotentiale.

Vi anvender en struktureret kontaktlærerordning, som indebærer uddannelsessamtaler for den enkelte elev i både skole- og praktikperioder. Alle elever arbejder med personlig uddannelsesplan og logbog.

Vekseluddannelsen skaber mulighed for refleksion og læring. På SOSU C arbejder vi for, at eleverne oplever dynamisk læring mellem teori og praksis. Erfaringerne fra praktikken bliver gjort til genstand for diskussion og refleksion i skoleforløbet.

Arbejdet med mennesker i en erhvervmæssig sammenhæng stiller ofte fagpersonen i dilemmaer. Vi arbejder bevidst med undervisningsformer, der handler om at agere i dilemmaer.

På SOSU C arbejder vi med forskellige undervisnings- og læringsformer. Undervisningen er helhedsorienteret og tilrettelægges i temaer, hvor fagene komplementerer hinanden. I det enkelte tema kan der være dialogbaserede oplæg fra undervisere, problemorienteret projektarbejde, praktiske øvelser, opgaver og individuelle forløb samt ekskursioner.

Vi tilbyder IT-baseret vidensøgning og et veletableret bibliotek med vejledning af bibliotekarer.

SOSU C har derudover en række individuelle tilbud, som støtter den enkelte elevs uddannelsesforløb. Eleverne kan således indgå i en mentorordning, modtage specialpædagogisk vejledning, sproglig støtte og psykologisk rådgivning og deltage i studiecafe.

1.3 Underviserkvalifikationer

Undervisningen varetages primært af undervisere med en mellemlang videregående uddannelse eller en professionsbacheloruddannelse indenfor det social- og sundhedsfaglige og pædagogiske område samt cand.mag.'er.

For nyansatte gælder, at en pædagogisk diplomuddannelse skal påbegyndes senest et år efter ansættelsen, og uddannelsen skal være gennemført senest seks år efter ansættelsen. De fleste undervisere har en pædagogisk videreuddannelse i form af voksenunderviseruddannelsen eller diplom og/eller master.

1.4 Overordnede bedømmelsesplan

Bedømmelsesplanens mål er at sikre, at SOSU C lever op til de krav, der stilles for løbende og afsluttende bedømmelse af elevernes faglige og personlige udvikling og standpunkt.

Formålet med bedømmelsesplanen er:

- At eleven har viden om eget niveau
- At eleven er bevidst om, hvilke områder der kræver en forstærket indsats
- At inspirere og motivere eleven til læring
- At informere undervisere og praktikvejledere om elevens niveau

Bedømmelsesplanen er delt op i følgende 5 områder:

- Den løbende bedømmelse i skoleperioderne
- Bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning
- Bedømmelse ved en praktikperiodes afslutning
- Standpunktsbedømmelser eller prøver i områdefag og grundfag
- Den afsluttende bedømmelse

Eleven vil løbende få en bedømmelse af sit standpunkt og sin udvikling gennem uddannelsesforløbet. Den løbende evaluering vil foregå i den daglige undervisning.

I slutningen af hver skoleperiode vil der blive udarbejdet en skolevejledning, der udtrykker elevens standpunkt i form af en karakter i forhold til de fastsatte mål for skoleperioden, og der vil være en vurdering af eventuelle behov for supplerende undervisning og for supplerende oplæring i praktikken. Karakteren udtrykker elevens standpunkt i forhold til de fastsatte mål for undervisningen på det tidspunkt, karakteren gives.

På tilsvarende vis vil der i slutningen af hver praktikperiode blive udarbejdet en praktik-erklæring.

I slutningen af uddannelsesforløbet gives standpunktskarakter, eller der aflægges prøve i områdefag eller grundfag.

Ved ikke bestået standpunktsbedømmelse afholdes en helhedsevaluering, hvor det vurderes, hvorvidt eleven skal tilbydes et nærmere fastlagt skoleforløb, som vurderes på ny.

Når prøverne i henholdsvis grundfag og områdefag er gennemført, vil prøvekarakteren i de udtrukne fag træde i stedet for den tilsvarende standpunktskarakter.

Prøver

Mundtlige prøver er offentligt tilgængelige, med mindre praktiske eller særlige omstændigheder taler imod.

Censor udpeges af skolen eller beskikkes af undervisningsministeriet. Eleven eksamineres af en underviser fra skolen.

Kun eksaminator og censor må være til stede under voteringen. Dog kan kommende eksaminatorer overvære voteringen.

Beståede prøver kan ikke tages om.

Ikke bestået prøve

Ved ikke bestået prøve planlægges omprøve efter helhedsevaluering mellem eleven, skolen og ansættende myndighed. Ny prøve afholdes snarest muligt.

Der er kun mulighed for én omprøve i hvert fag og til den afsluttende prøve. En prøvegang mere kan tillades, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

Sygeprøve

Ved sygdom træffes aftale om ny dato for prøve. Der skal foreligge en lægeerklæring.

En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Kan eleven ikke gennemføre prøven på grund af dokumenteret sygdom, skal eleven have mulighed for at gå til sygeprøve snarest muligt. Det medfører udlevering af nyt prøvemateriale.

Specialpædagogisk støtte ved prøver

Har eleven særlige forudsætninger, der er anerkendt til specialpædagogisk støtte, skal de fastlagte prøver tilpasses, så de imødekommer elevens forudsætninger. Der sker dog ikke en ændring i prøvens niveau med dette tilbud.

Helhedsevaluering

En helhedsevaluering er et aftalt møde mellem elev, praktiksted, ansættende kommune og uddannelsescentret, hvor formålet er en drøftelse af elevens udvikling og en vurdering af mulighederne for det fremtidige uddannelsesforløb. Herunder elevens adgang til omprøve, nyt praktikforløb, støtteundervisning og andet.

En helhedsevaluering finder sted, hvis et af følgende forhold gør sig gældende

- når elevens fravær giver anledning til overvejelser om egnethed til fortsat uddannelse
- hvis elevens personlige og/eller faglige kompetenceudvikling er problematisk set i forhold til at nå målene for uddannelsen
- når områdefag og grundfag bedømmes med en karakter under 02 ved prøve eller skolevejledning
- når elevens manglende fremmøde i forbindelse med valgfri specialefag gør, at eleven ikke kan bedømmes "bestået"
- når en praktikperiode bedømmes "ikke godkendt"
- når gennemsnittet af standpunktsbedømmelser og prøvekarakterer i områdefag og grundfag er under 02, eller et af fagene bedømmes med karakteren -3
- når den afsluttende prøve bedømmes med en karakter under 02

Initiativ til en helhedsevaluering kan tages af eleven, SOSU C, ansættende kommune eller praktiksted.

Ansættende kommune skriver en konklusion af helhedsevalueringen.

1.5 Elevens arbejdstid

Uddannelsen består af læring i en vekselvirkning mellem skole og praktik. Elevernes arbejdstid er 37 timer pr. uge.

I skoleundervisningen er der i gennemsnit planlagt 30 lektioner pr. uge, hertil kommer elevernes individuelle opgaver svarende til ca. 7 timer pr. uge.

Individuelle opgaver består af forberedelse, opgaveløsning, fordybelse, evaluering og refleksion evt. i form af logbogsskrivning

I praktikken er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid 37 timer inkl. tid til forberedelse, fordybelse, opgaveløsning, evaluering og refleksion evt. i form af logbogsskrivning.

1.6 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer

Realkompetencevurderingen tager udgangspunkt i elevens ansøgning og består af elevens samlede formelle og uformelle kompetencer.

Hvis eleven ikke har medsendt tilstrækkelig dokumentation, modtager eleven et brev med anmodning om at indsende yderligere dokumentation.

Afklaring og vurdering i uddannelsesvejledningen, vil ske i forhold til følgende fire kompetenceområder:

- faglige kompetencer (altså kompetencer i forhold til fagene i uddannelsen: grundfag og områdefag)
- personlige kompetencer
- sproglige kompetencer
- studiekompetencer

Afklarende samtale med uddannelsesvejleder

Hvis elevens ansøgning og den indsendte dokumentation ikke i tilstrækkelig grad viser sig at være beskrevet og dokumenteret, vil SOSU C indkalde eleven til en afklarende samtale med en uddannelsesvejleder.

I denne samtale vil SOSU C spørge ind til det eller de områder, hvor uddannelsesvejlederen ikke kan vurdere elevens realkompetencer ud fra ansøgningen.

Følgende overordnede parametre bruger SOSU C til vurdering af data og informationer indkommet ved samtalerne:

- elevens begrundelser for valg af uddannelse
- elevens beretning om tidligere gennemførte og/eller ikke afsluttede tidligere uddannelse/r
- elevens erhvervs erfaring
- elevens personlige og faglige motivation for denne uddannelse
- elevens beskrivelse af sine samarbejdskompetencer

Afklarende samtale med specialpædagogisk vejleder

Hvis eleven i ansøgningskemaet har sat kryds ved specialpædagogisk vejledning, vil uddannelsesvejlederen henvise eleven til SOSU C's specialpædagogiske vejledere.

Hvis behovet for støtte fremkommer under samtalen med uddannelsesvejlederen aftales der tid, til efterfølgende samtale hos en specialpædagogisk vejleder.

Sprogtest udviklet af SOSU C i samarbejde med konsulent fra Undervisningsministeriet

Hovedbekendtgørelsen beskriver, at kravene til ansøgerens danskundskaber ved optagelsen til grundforløbet eller et af hovedforløbene højst kan omfatte sprogundskaber

svarende til Prøve i Dansk 3 eller Prøve i Dansk 2 (jf. samme bekendtgørelse) suppleret med mindst 6 måneders erhvervserfaring inden for det relevante beskæftigelsesområde. Dog finder disse regler ikke anvendelse for elever, der har indgået en uddannelsesaftale.

Hvis eleven mangler dokumentation for sine danskundskaber, eller der er tvivl om elevens reelle kompetence vedrørende danskundskaber i øvrigt, vil uddannelsesvejlederne indkalde eleven til SOSU C's sprogtest (skriftlig og mundtlig).

Godskrivning af grundfag

Uddannelsesvejlederne har kompetence til at give eleven godskrivning af grundfag.

Godskrivning af grundfag bliver foretaget på baggrund af elevens dokumentation for allerede erhvervede kompetencer fra andre uddannelser og uddannelser erhvervet i udlandet

Godskrivning af grundfag vil fremgå af elevens skolebevis.

1.7 Eksamensregler

Prøverne bliver tilrettelagt som individuelle prøver.

Ved prøver, der forudsætter et skriftligt produkt, skal det skriftlige produkt være skrevet på computer.

SOSU C stiller relevante hjælpemidler til rådighed ved den enkelte prøve.

Elever med særlige forudsætninger, der er anerkendt til specialpædagogisk støtte, skal have de fastlagte prøver tilpasset, så de imødekommer elevens forudsætninger. Det er en forudsætning, at der med disse tilbud ikke sker ændringer i prøvens niveau.

Prøverne bliver aflagt på dansk.

Ved bedømmelse af prøver og ved standpunktsbedømmelse af områdefag og grundfag samt ved uddannelsens afsluttende prøve anvendes 7-trinsskalaen.

Områdefag

Prøven i det udtrukne områdefag er mundtlig og bliver tilrettelagt efter SOSU C's bestemmelser og bedømt ud fra de fastlagte mål for faget.

Grundfag

Prøven i det udtrukne grundfag følger bestemmelserne i det pågældende grundfag og bliver bedømt ud fra de fastlagte mål for faget.

Afsluttende prøve

Eleven udarbejder alene eller i samarbejde med andre elever et projekt, som danner grundlag for eksaminationen.

1.8 Overgangsordninger

Elever, der er påbegyndt deres uddannelse før 1. juli 2008, gennemfører deres uddannelse efter LBK nr. 1214 af 01/12/2006 og BEK nr. 1342 af 08/12/2006.

2. Uddannelsen

2.1 Social- og sundhedsuddannelsens formål

Social- og sundhedsuddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Praktisk og personlig hjælp.
2. Omsorgs- og sygeplejeopgaver.
3. Sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter.
4. Koordination, vejledning og undervisning.
5. Aktivitet og rehabilitering.

Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin eller specialer.

Uddannelsen indeholder trinnet: Social- og sundhedshjælper (trin 1).

Uddannelsen afsluttes med specialet: Social- og sundhedsassistent (trin 2).

Bekendtgørelse nr. 149 af 25/02/2011

Social- og sundhedsuddannelsen er en erhvervsuddannelse, der udbydes indenfor den 10. indgang: Sundhed, omsorg og pædagogik.

Uddannelsen skal bidrage til udvikling af elevens erhvervsfaglige, studieforbereende og personlige kompetencer under hensyn til arbejdsmarkedets behov, faglig mobilitet og elevens behov.

Uddannelsen skal herunder bidrage til udvikling af elevens evne til selvstændig stillingtagen, samarbejde og kommunikation.

Uddannelsen skal endvidere fremme evnen til faglig og social problemløsning, udvikling af initiativ, fleksibilitet og kvalitetssans og udvikle elevens grundlæggende færdigheder, navnlig inden for matematik, læsning, mundtlig og skriftlig kommunikation samt informationsteknologi.

Uddannelsen skal i almindelighed bidrage til udviklingen af elevens innovative og kreative kompetencer med henblik på elevens deltagelse i produkt- og serviceudvikling og erhvervelse af forudsætninger for etablering af egen virksomhed.

Uddannelserne skal i almindelighed fremme elevernes internationale kompetencer med henblik på beskæftigelse og videreuddannelse.

Uddannelsen skal bidrage til elevens forståelse af et godt arbejdsmiljø og udvikle miljøbevidsthed.

BEK 1514 af 15/12/2010

Vedrørende lovgrundlag m.v. henvises til følgende:

Lov og bekendtgørelser kan findes på SOSU C's hjemmeside www.sosuc.dk, på Ministeriet for Børn og Undervisnings hjemmeside: www.uvm.dk og på SOSU C's bibliotek.

2.2 Opbygning af social- og sundhedsuddannelsen, trin 2

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er en vekseluddannelse med 4 skoleperioder og 3 praktikperioder. Uddannelsen varer 20 måneder, heraf udgør skoleuddannelsen 32 uger.

Skole 1	Praktik 1 Somatik	Skole 2	Praktik 2 Psykiatri	Skole 3	Praktik 3 Primær	Skole 4
12 uger	ca. 16 uger	10 uger	ca. 16 uger	8 uger	ca. 16 uger	2 uger

2.3 Undervisnings- og arbejdsmetoder

Undervisningen på SOSU C tilrettelægges som tematiseret undervisning. Fagene indgår med forskellig tyngde i temaerne, og undervisningen bliver tilrettelagt ud fra forskellige metoder:

Refleksion over hverdagssituationer

Der bliver taget udgangspunkt i erfaringer fra praktikken og arbejdet videre med dem.

Casearbejde

Der bliver taget udgangspunkt i beskrivelser af borgere, som eleverne kan møde i praktikken. Casebeskrivelsen bliver anvendt til at fordybelse faglige problemstillinger.

Praktiske øvelser

En del af undervisningen er tilrettelagt med øvelse i praktiske færdigheder.

Projektarbejde

Med udgangspunkt i undren og ønske om fordybelse udarbejder eleverne problemformuleringer, som belyses ved at kombinere teori og praksis.

Gruppearbejde

I gruppearbejde udvikler eleverne blandt andet evner til samarbejde, til at lytte, til at tage personligt ansvar og til at forstå og respektere andre mennesker.

Holdundervisning

Holdet er samlet om oplæg fra undervisere eller elever, og undervisningen er baseret på dialog.

Åbent læringscenter (ÅLC)

Det er tilrettelagt tid, hvor eleverne selv eller i samarbejde med kontaktlærere vælger, hvad der skal arbejdes med, og hvordan eleverne vil tilegne sig den nye viden. Der er undervisere til stede, som kan vejlede fagligt.

Alle elever arbejder med personlig uddannelsesplan og logbog ud fra viden om eget læringsbehov og egen læringsstil.

2.4 Hovedforløbet social- og sundhedsuddannelsen, trin 2

Erhvervsfaglig kompetence

I løbet af perioderne med skole og praktik skal eleven udvikle sine personlige og faglige kompetencer. De personlige og faglige kompetencer udgør tilsammen den erhvervsfaglige kompetence. Den erhvervsfaglige kompetence opnås ved elevens aktive deltagelse i de helhedsorienterede læringsaktiviteter samt praktikforløbene.

Den erhvervsfaglige kompetence er beskrevet i kompetencemålene.

Kompetencemål for hovedforløbet er, at eleven kan:

1. udøve arbejdet som social- og sundhedshjælper i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag - og myndighedsperson,
2. i samarbejde med borgeren arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende,
3. observere fysiske, psykiske og sociale forandringer og symptomer på ændret sundhedstilstand samt udføre elementære sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret,
4. vurdere, planlægge, udføre og evaluere omsorgsopgaver og personlig og praktisk hjælp i et respektfuldt og ligeværdigt samarbejde med den enkelte borger ud fra dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret,
5. i et tværfagligt samarbejde arbejde støttende, vejledende og aktiverende i forhold til borgerens ønsker, dagligdag og deltagelse i aktiviteter, så borgerens livsudfoldelse og livskvalitet understøttes og styrkes,
6. arbejde konfliktdæmpende og voldsforebyggende samt vise forståelse for at forebyggelse af vold er et fælles ansvar for ledelse og medarbejdere på arbejdspladsen,
7. formidle beslutninger, der er af betydning for borgeren og dennes pårørende samt yde den nødvendige støtte og vejledning på baggrund heraf under hensyntagen til regler om tavshedspligt,
8. alene og i samarbejde med andre tilrettelægge, udføre, reflektere over og udvikle arbejdet med udgangspunkt i det psykiske og fysiske arbejdsmiljø i forhold til gældende regler og lovgivning på området,
9. anvende it-systemer til informationssøgning, kommunikation, samarbejde, arbejdstilrettelæggelse, faglig formidling og dokumentation af eget arbejde,
10. udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag - og myndighedsperson,
11. identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre, evaluere og udvikle grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret,
12. arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner,

13. selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration samt observere virkningen af den igangsatte behandling med henblik på at yde en kvalificeret sundheds- og sygepleje,
14. planlægge, igangsætte, evaluere og udvikle sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper med sigte på borgerens rehabiliteringsproces ud fra en aktivitetsanalyse, alene og i samarbejde med kollegaer og borgere,
15. indhente og formidle informationer om statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp til borgere samt med respekt for den enkeltes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret, vejlede borgerne i at anvende tilbuddene og
16. selvstændigt arbejde konfliktdæmpende og voldsforebyggende, samt medvirke til at udvikle arbejdspladsen så forebyggelse af vold bliver et fælles ansvar for ledelse og medarbejdere.

Kompetencemålene nr. 1 - 6, gælder for uddannelsens trin 1, social- og sundhedshjælper.

Kompetencemålene nr. 7 - 9, gælder for begge trin i uddannelsen.

Kompetencemålene nr. 10 - 16, gælder for uddannelsens trin 2, social- og sundhedsassistent.

Personlige kompetencer

Skoleundervisningen og praktikuddannelsen er tilrettelagt, så eleven kan udvikle personlige kompetencer, som er relevante for udførelsen af erhvervsfunktionen. Eleven skal gennem undervisningen og praktikuddannelsen udvikle følgende personlige kompetencer:

1. Udviser initiativ, selvstændighed, ansvarlighed og empati for på den baggrund at kunne møde andre mennesker på en etisk og respektfuld måde og kan se egen andel i udviklingen af mellem menneskelige relationer.
2. Kan yde omsorg for sig selv og for andre på en nærværende og professionel måde.
3. Har forståelse af kommunikationens betydning for at forstå, indgå i og udvikle en professionel praksis.
4. Kan indgå aktivt i samarbejdsrelationer og opgaveløsning ud fra egne fysiske, psykiske, sociale og kulturelle ressourcer.
5. Har indsigt i egne lærings- og motivationsmæssige styrker og udviklingspotentialer.
6. Har nysgerrighed, kreativitet, åbenhed og lyst til kontinuerligt at lære og til at indgå i forandringsprocesser.
7. Kan håndtere og agere i en social og kulturel mangfoldighed.
8. Har færdigheder i at være aktivt søgende, spørgende og kritisk samt kunne handle hensigtsmæssigt i uforudsete situationer.
9. Kan anvende evaluering og selvevaluering som et redskab i egen lærings- og udviklingsproces.

I vurderingen af personlige kompetencer tages der højde for elevens motivation og vilje til at udvikle disse gennem hele uddannelsen.

Skoleundervisningen

Skoleundervisningen er organiseret i helhedsorienterede læringsaktiviteter, som indeholder områdefag, grundfag, valgfri specialefag og valgfag.

Områdefag: Sundheds- og sygeplejefag
Medicinsk fag
Social- og samfundsfag
Pædagogik med psykologi
Kultur- og aktivitetsfag

Grundfag: Dansk C niveau
Naturfag C niveau
Engelsk D niveau

Grundfagene kan ikke gennemføres på et niveau, som eleven allerede har dokumenteret gennemført.

Engelsk

Eleven kan erstatte engelsk med et andet fag fra fagrækken eller et andet niveau end D niveau. SOSU C vejleder eleven om fravalg/tilvalg af engelsk i forhold til videreuddannelsesperspektivet.

Valgfri specialefag

I løbet af trin 2 udbydes i alt 2 ugers valgfri specialefag.

De valgfri specialefag vælges i samråd mellem eleven og SOSU C.

Valgfri specialefag: Socialpædagogik
Ældrepedagogik
Folkesundhed og sundhedsfremme
Kulturmødet i plejen og på arbejdspladsen
Ledelse og organisation
Rehabilitering

Valgfag

SOSU C tilbyder en række valgfag, der skal bidrage til udvikling af elevens personlige og faglige kompetencer.

Der planlægges med 1 uges valgfag i henholdsvis skoleperiode 1 og skoleperiode 2.

Eksempler på valgfag kan være studiekompetencegivende grundfag og fagligt rettede fag. SOSU C vejleder eleven i valg af valgfag.

Der indgår følgende fag i social- og sundhedsuddannelsen:

Faget bidrager til følgende kompetencemål:	Fagnavn	Præstationsniveau for faget	Vejledende tid i uger	Trin 1 Social- og sundheds-hjælper	Trin 2 Social- og sundhedsas-sistent
	Grundfag			8	8
7, 9	Dansk 1	D – niveau	4	X	
7, 9, 15	Dansk 2	C – niveau	2		X
3	Naturfag 1	E - niveau	2	X	
11	Naturfag 2	C – niveau	4		X
	Engelsk 1	E niveau	2	X	
	Engelsk 2	D niveau	2		X
	Områdefag	Præstations- standard		14	21
1, 2, 3	Sundhedsfag	Avanceret	3	X	
1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Social- og sam-fundsfag 1	Avanceret	3	X	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Pædagogik med psykologi 1	Avanceret	3	X	
2, 3, 4, 5	Aktivitet og praktisk fag	Avanceret	5	X	
10, 11, 12, 13	Sundheds og sygeplejefag	Avanceret	6		X
10, 11, 12, 13	Medicinsk fag	Avanceret	4		X
7, 8, 9, 10, 11, 15, 16	Social- og sam-fundsfag 2	Avanceret	4		X
7, 10, 14, 15, 16	Pædagogik med psykologi 2	Avanceret	4		X
14, 15	Kultur og akti-vitet	Avanceret	3		X
	Valgfri specia-lefag	Præstations- standard		1	2

1, 4, 5, 7 14, 15	Socialpædagogik	Avanceret	1	X	X
2, 4, 5, 7, 12, 14, 15	Ældrepædagogik	Avanceret	1	X	X
1, 2, 10, 12, 14	Folkesundheds- og sundhedsfremme	Avanceret	1	X	X
4, 5, 7, 11, 14, 15	Kulturmødet i plejen og på arbejdspladsen	Avanceret	1	X	X
1, 3, 5, 6	Psykiatri	Avanceret	1	X	
7, 8, 9, 14, 15	Ledelse og organisation	Avanceret	1		X
8, 10, 11, 14	Rehabilitering	Avanceret	1		X
	Valgfag		1	X	
	Valgfag		1		X

(Kilde: sosuinfo, [http://www.sosuinfo.dk/media\(788,1030\)/SOSU-Uddannelsesordning.pdf](http://www.sosuinfo.dk/media(788,1030)/SOSU-Uddannelsesordning.pdf))

Dansk

Formål

Formålet med faget er at styrke elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, så eleven bliver bedre til at formulere sig mundtligt og skriftligt og til at lytte til og læse forskellige teksttyper med forståelse og udbytte. Formålet er endvidere at styrke elevens forudsætninger for at udnytte det danske sprog i uddannelses- og arbejdsmæssige sammenhænge og for erkendelse, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Niveau C

Målet er, at eleven kan:

- 1) anvende det skrevne og talte sprog hensigtsmæssigt, korrekt, klart, præcist og varieret i erhvervsfaglige, uddannelsesmæssige og almene sammenhænge,
- 2) forholde sig til og reflektere over korrekt sprog, retstavning og tegnsætning samt forholde sig til og reflektere over regler og normer for sprogbrug i såvel egne som andres tekster i erhvervsfaglige, uddannelsesmæssige og almene sammenhænge,
- 3) reflektere over og redegøre for sprogets brug og funktion i erhvervsfaglige, uddannelsesmæssige og almene sammenhænge, herunder samspillet mellem forskellige teksttyperes indhold, form, funktion og kontekst,
- 4) anskue, vurdere og anvende viden om sproget som socialt og samfundsmæssigt fænomen, herunder dets rolle og betydning i erhvervsfaglige, uddannelsesmæssige og almene sammenhænge,
- 5) læse systematisk samt med sikkerhed, hurtighed, forståelse, indlevelse og eftertanke tekster af en høj grad af sproglig og indholdsmæssig kompleksitet,
- 6) indsamle, udvælge, redegøre for samt bearbejde tekstmateriale metodisk i trykt eller elektronisk form,
- 7) foretage en metodisk analyse og perspektivering samt give en begrundet vurdering af forskellige teksttyper og udtryksformer,

- 8) styre og reflektere over forskelligartede skriveprocesser fra idé til produkt samt indgå i dialog om egne og andres skriftlige produkter,
- 9) formulere sin analyse metodisk, perspektivering og vurdering både mundtligt og skriftligt,
- 10) anvende relevant læsestrategi i forhold til teksttyper og læseformål i erhvervsfaglige, uddannelsesmæssige og almene sammenhænge,
- 11) anvende relevante tale-, lytte- og skrivestrategier i forhold til emne og formål i erhvervsfaglige, uddannelsesmæssige og almene sammenhænge,
- 12) anvende IT til relevant kommunikation og informationsøgning,
- 13) anvende sin kommunikative forståelse til nytte for samarbejdet og samværet med andre.

Prøve

Eleven skal ud fra sin portfolio vælge mindst to eksempler på eget arbejde. Forudsætningen for at gå til prøve i dansk er, at de obligatoriske skriftlige opgaver er afleveret.

Prøven er mundtlig og omfatter følgende:

- 1) eksamination i ekstemporaltekst, som tildeles ved lodtrækning
- 2) dialog om mindst to eksempler på eget arbejde

Under eksaminationen i ekstemporalteksten skal eleven demonstrere sin evne til at fremdrage de væsentlige sider af tekstens indhold og form samt til at indplacere teksten i en sammenhæng ud fra de grundsynspunkter, som har været anvendt i undervisningen. Eksaminator udvælger ekstemporaltekster med tilknytning til pensum. Forskellige teksttyper, der har været anvendt i undervisningen, skal være repræsenteret.

I dialogen om egne skriftlige produkter skal eleven komme ind på teksternes funktion, målgruppe, valg af virkemidler, sproglige form og indhold samt gøre rede for teksternes sammenhæng med det faglige eller tværfaglige arbejde i undervisningen. Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, valg af virkemidler og egen skriveproces.

Tidsforbrug

Eleven har 30 minutter til forberedelse af ekstemporaltekst. Til forberedelsen må eleven medbringe alle skriftlige og trykte hjælpemidler.

Prøven varer ca. 30 minutter, inklusiv votering.

Bedømmelse

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem din eksamenspræstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen.

Naturfag

Formål

Formålet er, at faget skal give eleverne indsigt i det naturfaglige grundlag for teknik, teknologi og sundhed, som relaterer sig til et erhvervsuddannelsesområde.

For niveau C gælder endvidere, at faget skal give eleven erfaringer med anvendelse af fagets centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger. Arbejdet med faget skal udvikle elevens kompetencer i relation til videregående uddannelse samt bidrage til elevens almindelse.

Niveau C

Målet er, at eleven kan:

- 1) anvende naturfaglige modeller og på udvalgte områder selv opstille og vurdere sådanne modeller,
- 2) anvende matematik som et redskab til at danne modeller, der kan beskrive naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger,
- 3) forstå samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende adfærd i forbindelse hermed,
- 4) planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr,
- 5) omgås kemikalier og udstyr på forsvarlig måde i forbindelse med eksperimentelt arbejde og begrunde handlemåde i forhold hertil, herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter,
- 6) forholde sig kritisk til naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder identificere de naturvidenskabelige og matematiske elementer i fremstilling og argumentation,
- 7) udvælge, anvende og vurdere relevante IT-værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning- og behandling, databehandling og præsentation,
- 8) dokumentere det naturfaglige arbejde gennem at registrere og efterbehandle data og iagttagelser samt beskrive eksperimenter,
- 9) formidle og perspektivere den opnåede naturfaglige viden.

Prøve

Der afholdes en mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i en case.

Prøveforberedelse

Kl. 9.00, to arbejdsdage før prøven, trækkes en case på skolen. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst 4 cases.

Forberedelse kan ske individuelt eller i grupper.

Eleven udarbejder sin egen individuelle detaljerede disposition som oplæg til selve eksaminationen på baggrund af den udtrukne case.

Eleven har under forberedelsen til prøven adgang til relevant udstyr, fordi eleven i sin planlægning af prøven skal indbygge en praktisk del. Det kan være:

- fremvisning af forsøg, som eleven på forhånd har opstillet
- dele af forsøg og resultater opnået ved tidligere gennemførelse
- små undersøgelser
- fremvisning af fysiske ting, som understøtter det, eleven fremlægger

Det praktiske indhold skal supplere det stof, som eleven fremlægger.

Formålet med den praktiske del af prøven er, at eleven skal vise, at eleven kan arbejde eksperimentelt med faget og sikkerhedsmæssigt korrekt.

Prøven

Prøven er mundtlig og aflægges individuelt.

Udover en disposition har eleven relevant materiale og udstyr med til prøven.

Eleven fremlægger sit arbejde med udgangspunkt i sin disposition, og eksaminator og censor har mulighed for at stille spørgsmål.

Tidsforbrug

Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering.

Engelsk

Formål

Formålet med faget er at styrke elevens internationale og kommunikative kompetence, så eleven kan læse, skrive, tale, lytte til og forstå fremmedsproget i jobmæssige, samfundsmæssige og almene sammenhænge.

Faget styrker elevens forudsætninger for at kunne varetage arbejdsopgaver, hvori fremmedsprog indgår, og for at kunne fungere som medarbejder og borger i et internationaliseret erhvervsliv og samfund. Faget styrker dermed forudsætningerne for mobilitet på et internationalt arbejdsmarked.

Niveau D – det angivne normale niveau på trin 2

Målet er, at eleven kan:

- 1) anvende sproget hensigtsmæssigt samt med en vis grad af korrekthed i sammenhænge, der vedrører uddannelse, arbejde, erhvervsliv og samfund,
- 2) anvende et rimeligt varieret, sammenhængende sprog i sammenhænge, der vedrører uddannelse, arbejde, erhvervsliv og samfund,
- 3) anvende hensigtsmæssige tale-, skrive-, lytte- og læsestrategier,
- 4) anvende såvel verbale som nonverbale strategier,
- 5) forstå sammenhængende og sprogligt varierede samtaler,
- 6) læse og forstå sammenhængende og sprogligt varierede tekster i relation til din uddannelse,
- 7) skrive med en vis grad af korrekthed samt i et rimeligt varieret og sammenhængende sprog om forhold, der vedrører uddannelse, arbejde, erhvervsliv og samfund,
- 8) i et rimeligt korrekt, varieret og sammenhængende sprog redegøre for, kommentere og diskutere tekster og emner, der vedrører uddannelse, arbejde, erhvervsliv og samfund,
- 9) anvende sproglig opmærksomhed i sammenhænge, der vedrører uddannelse, arbejde, erhvervsliv og samfund,
- 10) anvende viden om egen og andres kultur i sammenhænge, der vedrører uddannelse, arbejde, erhvervsliv og samfund og

Niveau F – engelsk kan vælges på dette niveau på trin 2

Målet er, at eleven kan:

- 1) anvende fremmedsproget hensigtsmæssigt i almindelige situationer fra erhvervsliv og dagligliv,
- 2) anvende et enkelt sprog i almindelige situationer fra erhvervsliv og dagligliv,
- 3) anvende enkle, hensigtsmæssige tale-, skrive-, lytte- og læsestrategier,
- 4) anvende såvel verbale som nonverbale strategier,
- 5) dokumentere forståelse af talt sprog i almindelige situationer fra erhvervsliv og dagligliv,
- 6) læse og dokumentere forståelse af enkle tekster på fremmedsproget,
- 7) formulere enkle meddelelser hentet fra erhvervsliv og dagligdag,

- 8) tale i et enkelt sprog om almene, samfundsmæssige og erhvervsfaglige forhold på fremmedsproget,
- 9) genkende og tale om forskelle og ligheder imellem egen og andres kultur,
- 10) begynde at anvende sproglig opmærksomhed i almindelige situationer fra erhvervsliv og dagligdag og
- 11) anvende IT til kommunikation, informationssøgning, sprogtræning og tekstproduktion.

Niveau E – engelsk kan vælges på dette niveau på trin 2

Målet er, at eleven kan:

- 1) anvende fremmedsproget hensigtsmæssigt i erhvervsfaglige, samfundsmæssige og almene sammenhænge,
- 2) anvende et enkelt, men rimeligt sammenhængende sprog i erhvervsfaglige, samfundsmæssige og almene sammenhænge,
- 3) anvende hensigtsmæssige tale-, skrive-, lytte- og læsestrategier,
- 4) anvende såvel verbale som nonverbale strategier,
- 5) dokumentere forståelse af enkle og mere sammenhængende tekster og kontekster på fremmedsproget,
- 6) læse og dokumentere forståelse af enkle og mere sammenhængende tekster på fremmedsproget,
- 7) skrive i et enkelt, men rimeligt sammenhængende sprog om erhvervsfaglige, samfundsmæssige og almene forhold på fremmedsproget,
- 8) redegøre for og i et enkelt, men rimeligt sammenhængende sprog tale om erhvervsfaglige, samfundsmæssige og almene forhold på fremmedsproget,
- 9) genkende og redegøre for forskelle og ligheder imellem egen og andres kultur,
- 10) anvende begyndende sproglig opmærksomhed og viden til formidling i erhvervsfaglige, samfundsmæssige og almene sammenhænge,
- 11) anvende IT til kommunikation, informationssøgning, sprogtræning og tekstproduktion.

Sundheds- og sygeplejefag

Målet er, at eleven:

- A. opnår indsigt i principper for udførelsen af grundlæggende sundheds- og sygepleje for selvstændigt at kunne varetage den grundlæggende pleje af borgere med somatiske og psykiatriske sygdomme samt mentale og fysiske handicaps,
- B. opnår indsigt i miljøets betydning for sundhed og trivsel for at kunne vurdere samt vejlede og rådgive om hensigtsmæssige miljøvalg i forhold til det enkelte menneske og i forhold til arbejdsstedets miljøpolitik,
- C. opnår viden om opretholdelse og fremme af sundhed samt forebyggelse af sygdom med henblik på vurdering, tilrettelæggelse, udførelse, formidling og evaluering af grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver,
- D. opnår viden om fysiske, psykiske og sociale vilkårs betydning for menneskets sundhed og udvikling af sygdom for at kunne rådgive om, vejlede i og støtte sundhedsfremmende aktiviteter,
- E. opnår viden om betydningen af det enkelte menneskes indflydelse på egen hverdag, trivsel og udvikling med henblik på at kunne vurdere, respektere og forholde sig til det enkelte menneskes forståelse af livskvalitet,
- F. opnår viden om betydningen af ernæringsrigtig kost, herunder diætkost, for at kunne rådgive og vejlede den enkelte borger,
- G. opnår forståelse for det enkelte menneskes opfattelse af sundhed og sygdom for at kunne tilrettelægge, udføre og evaluere en individuel og respektfuld omsorg og pleje.

Medicinske fag

Målet er, at eleven:

- A. opnår indsigt i almen lægemiddellære, herunder indtagelse, omsætning og udskillelse af lægemidler, for at kunne varetage sygeplejemæssige opgaver omkring medicin-administration,
- B. opnår indsigt i sansernes betydning for at kunne danne sig et helhedsindtryk af borgerens situation samt kunne vurdere og redegøre for observationerne,
- C. opnår viden om de hyppigst forekommende somatiske og psykiatriske sygdommes symptomer, mulige årsager og forskellige pleje- og behandlingsformer,
- D. opnår viden om menneskets opbygning og funktion, herunder samspillet mellem de forskellige organsystemer,
- E. opnår viden om de almindeligst forekommende infektionssygdomme og institutions-infektioner herunder, mikroorganismers betydning for sundhed og sygdom samt kan redegøre for, hvordan der aktivt kan medvirkes til forebyggelse og behandling heraf,
- F. opnår viden om de almindeligst forekommende psykiske lidelser, herunder demens, psykosociale og psykosomatiske reaktioner.

Pædagogik med psykologi, 2

Målet er, at eleven:

- A. opnår indsigt i pædagogiske principper for tilrettelæggelse af læringsmuligheder for at kunne vurdere og anvende disse ved koordinering, undervisning, vejledning og rådgivning af borgere, pårørende, medarbejdere og elever,
- B. opnår viden om menneskets normale psykosociale udvikling for at kunne vurdere, evaluere og reflektere over den enkeltes forudsætninger og udviklings-muligheder,
- C. opnår viden om psykiske lidelsers påvirkning af den enkelte og de pårørende for at kunne støtte og vejlede såvel borgeren som pårørende,
- D. opnår viden om fysiske, psykiske og sociale handicap, herunder betydningen af kriser for at kunne arbejde støttende og vejledende,
- E. opnår viden om mellem menneskelige relationer og forstår sig selv i forhold hertil for at kunne kommunikere professionelt,
- F. opnår viden om og kan vurdere principper for ledelse og samarbejde, herunder arbejdstilrettelæggelse og evaluering af eget og andres arbejde, samt viden om det psykiske arbejdsmiljøets betydning for trivsel og samarbejde for at kunne fremme fælles opgaveløsning,
- G. opnår færdigheder i mundtlig og skriftlig formidling for at kunne dokumentere og videregive sine faglige overvejelser overfor borgeren, pårørende og samarbejdspartnere,
- H. opnår indsigt i og færdigheder i voldsforebyggende og konfliktdæmpende kommunikation og adfærd.

Social- og samfundsfag, 2

Målet er, at eleven:

- A. opnår indsigt i samfundets politiske, økonomiske og sociale strukturer, herunder forhold i social- og sundhedssektoren, for at kunne vurdere og redegøre for beslutningsprocesser, der er af betydning for den enkelte og for samfundet som helhed,
- B. opnår indsigt i social- og sundhedspolitik, herunder samfundsmæssige målsætninger for social- og sundhedssektoren, for at kunne arbejde i forhold til social- og sundhedsassistentens arbejdsområde,

- C. opnår indsigt i forskellige samfundsgrupperes levevilkår og livsformer, herunder kulturelle og religiøse baggrunde, for at opnå forståelse for disse forholds betydning for den enkelte,
- D. opnår indsigt i relevante love og regler inden for pleje- og omsorgsområdet for at kunne vurdere, hvordan disse kan anvendes i samarbejdet med borgeren,
- E. opnår indsigt i og udvikler bevidsthed om sit ansvar og sine rettigheder som fagperson og myndighedsperson i forbindelse med udøvelse af arbejdet som social- og sundhedsassistent,
- F. opnår viden om relevant arbejdsmiljølovgivning for at kunne anvende denne i tilrettelæggelsen af arbejdsopgaverne,
- G. opnår viden om dokumentations- og styringsværktøjer, herunder informationsteknologiske værktøjer, der finder anvendelse ved løsningen af omsorgs- og sygeplejeopgaver lokalt såvel som nationalt,
- H. opnår forudsætninger for at søge viden om såvel regionale, kommunale som private servicetilbud, herunder de demokratiske rettigheder, som den enkelte har, for at kunne rådgive og vejlede den enkelte, pårørende og brugergrupper ud fra muligheder, ønsker og behov,
- I. opnår færdighed i at indsamle, bearbejde og vurdere data, som anvendes til belysning af samfundsforhold, og opnår øvelse i at arbejde selvstændigt, herunder beskrive løsninger på samfundsmæssige problemer,
- J. identificere faktorer på arbejdspladsen, der kan føre til konflikter og vold og har indsigt i principperne for voldspolitik og kriseberedskab.

Kultur- og aktivitetsfag

Målet er, at eleven:

- A. opnår indsigt i betydningen af at arbejde med at skabe rammer for oplevelser og aktiviteter, som udfordrer den enkeltes fantasi, kreativitet og æstetiske sans,
- B. opnår indsigt i et stimulerende miljøes betydning for at kunne arbejde sundhedsfremmende med at bevare og styrke det enkelte menneskes ressourcer, individualitet, integritet og selvbestemmelse,
- C. opnår indsigt i, hvilken betydning en god fysisk form har for fysisk og psykisk velbefindende, for at udvikle interesse for og tage initiativ til kropslig udfoldelse for at kunne medvirke aktivt til igangsættelse af fysisk udviklende aktiviteter,
- D. opnår indsigt i og kan forholde sig bevidst til principperne for hensigtsmæssige arbejdsstillinger, personforflytninger og hjælpemidler for at anvende disse i arbejdsudøvelsen,
- E. opnår viden om, hvad nedsat funktionsevne betyder for det enkelte menneskes daglige tilværelse, for at kunne iværksætte rehabiliterende, støttende og udviklende aktiviteter,
- F. opnår viden om generelle og lokale aktivitetstilbud for at kunne iværksætte sociale, kulturelle og kreative aktiviteter i samarbejde med det enkelte menneske eller en gruppe af mennesker,
- G. opnår forståelse for menneskers forskellige levevilkår, kulturelle baggrund, livsanskuelser og religion for at kunne vælge og iværksætte aktiviteter, der tager udgangspunkt i respekten for det enkelte menneskes behov og holdninger.

Prøve i områdefag

Prøve i områdefag afholdes jævnfør Bekendtgørelsen om prøver og eksamen i de erhvervsrettede uddannelser nr. 1016 af 24/08/2010.

Områdefaget udtrækkes af Undervisningsministeriet og bliver offentliggjort tre uger før prøven.

Prøven ligger i 4. skoleperiode.

Prøven tager udgangspunkt i en case, en artikel eller et billede, som eleven bruger til at dokumentere sin viden om målene og indholdet for det udtrukne områdefag.

Prøveforberedelse

Kl. 09.00 dagen før prøven trækkes en case, en artikel eller et billede på skolen. Der vil være mulighed for at vælge imellem mindst 4 cases, artikler eller billeder.

Forberedelse foregår individuelt eller i grupper.

Med udgangspunkt i den udtrukne case, artikel eller billede udarbejder eleven en disposition eller mindmap, som giver eleven mulighed for at dokumentere sin viden om mål og indhold for det udtrukne områdefag, og som er væsentlige i forhold til det udtrukne materiale.

Bøger, noter og computer må anvendes i forberedelsestiden.

Udover casen, artiklen eller billedet må eleven medbringe for eleven relevant materiale til prøven.

Prøve

Prøve i områdefag afvikles individuelt og varer 25 minutter inkl. votering. Heraf er afsat ca. 10 minutter til elevens oplæg, ca. 10 minutter til eksamination samt 5 minutter til votering og tilbagemelding.

Ved prøven skal der tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side ved hjælp af dialog og diskussion.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan vurderes i forhold til målene og indholdet for det udtrukne områdefag.

Bedømmelse

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren for prøven gives på baggrund af en helhedsvurdering af elevens præstation.

Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Valgfri specialefag

Socialpædagogik

Målet er, at eleven:

- A. kan i arbejdet med borgeren se den enkelte som et produkt af mellemmenneskelige relationer, sociale sammenhænge og vilkår,
- B. kan i sin professionelle praksis arbejde etisk reflekteret ud fra en forståelse af begreberne integritet og værdighed og disses betydning for det enkelte individ,
- C. opnår indsigt i og forståelse af psykiske, fysiske og sociale forholds betydning for borgeren indenfor den socialpædagogiske målgruppe (eks demente, psykisk syge, socialt udstødte),
- D. kan i sin professionelle praksis udvælge og anvende socialpædagogiske redskaber.

Ældrepedagogik

Målet er, at eleven:

- A. opnår indsigt i alderdommens biologiske, psykosociale og kulturelle muligheder og problemer,
- B. opnår indsigt i den demografiske udviklings betydning for social og sundhedsområdet,
- C. kan i sin professionelle praksis reflektere over hvordan værdier og organisering af arbejdet har betydning for de ældres muligheder for at opretholde værdighed og selvbestemmelse,
- D. kan i sin professionelle praksis understøtte den enkelte borgers livsudfoldelse.

Folkesundhed og sundhedsfremme

Målet er, at eleven:

- A. kan i sin professionelle praksis arbejde reflekteret ud fra en forståelse af sundhedsbegrebers baggrund og betydning for borgerens liv,
- B. kan i sin professionelle praksis, med udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov vejlede i sundhedsadfærd,
- C. kan reflektere over egen sundhedsadfærd i relation til sit professionelle virke.

Kulturmødet i plejen og på arbejdspladsen

Målet er, at eleven:

- A. opnår omfattende viden om sociologiske og kulturelle begreber i forhold til etniske minoriteter i Danmark,
- B. opnår grundig indsigt i at identificere kulturelle forskelle i plejen og omsorgen for etniske minoriteter i Danmark og får viden om forskelle i sundhedsopfattelse blandt etniske minoriteter,
- C. opnår indsigt i interkulturelle kompetencer og viden om kommunikation over kulturgrænser og sproglige barrierer.

Ledelse og organisation

Målet er, at eleven:

- A. får kendskab til forskellige ledelsesteoriens betydning for den enkelte medarbejder, klient, patient og den samlede organisations organisation og funktion,
- B. får viden om samarbejdsteorier og procesanalyser for at igangsætte de aktiviteter, og den støtte samt træffe de beslutninger, der er nødvendige for at organisationen til stadighed udvikler sig,
- C. arbejder ud fra gældende lovgivning i arbejdsmiljø, faglige overenskomster m.m. og forstår at anvende love og regler i et respektfuldt samarbejde.

Rehabilitering

Målet er, at eleven:

- A. udvikler bevidsthed om egen faglig rolle og andre faggrupperes kompetence i relation til borgerens rehabilitering,
- B. opnår viden om og udvikler færdigheder i anvendelse af principper for den faglige indsats,
- C. opnår indsigt i den samfundsmæssige betydning af en sammenhængende rehabiliteringsindsats,
- D. kan i sin professionelle praksis arbejde koordinerende og undervisende med udgangspunkt i borgens ønsker og hverdagsliv i øvrigt.

Bedømmelse

Valgfri specialefag bedømmes bestået/ikke bestået.

Afsluttende prøve i projekt

For at eleven kan aflægge den afsluttende prøve, skal hvert områdefag og grundfaget naturfag være bestået ved prøve eller standpunktsbedømmelse. Gennemsnittet af prøver og standpunktsbedømmelser i områdefag og grundfag skal være mindst 02. Ingen af ka-

raktererne må være -03. Valgfri specialefag skal være bedømt "Bestået". Praktikerklæringen for hver enkel praktikperiode skal være "Godkendt", jf. BEK 149 25/02/2011.

Afsluttende prøve i projekt afholdes jævnfør Bekendtgørelsen om prøver og eksamen i de erhvervsrettede uddannelser nr. 1016 af 24/08/2010.

Prøven er placeret i slutningen af 4. skoleperiode.

Prøven tager udgangspunkt i et af de tre projekter, eleven har udarbejdet i løbet af uddannelsen. Projektet udvælges i 3. skoleperiode i læringselementet "Social- og sundhedsassistent som fagperson og myndighedsperson".

Ud fra det valgte projekt udfærdiger eleven:

- Forside
- Indledning eller begrundelse, motivation og afgrænsning
- Problemformulering
- Konklusion
- Litteraturgrundlags- og metodebeskrivelse eller litteraturliste
- Evt. en foreløbig disposition for elevens mundtlige oplæg

Det skriftlige materiale skal eleven bruge til at dokumentere sin viden i forhold til formålet for social- og sundhedsuddannelserne og kompetencemålene for trin 2.

Det afleverede materiale må fylde 13 200 anslag (uden mellemrum). Eleven skal aflevere tre eksemplarer, inden eleven går ud i den sidste praktikperiode.

Prøve

Den afsluttende prøve afvikles individuelt og varer 30 minutter inkl. votering. Heraf er afsat ca. 10 minutter til elevens oplæg, ca. 15 minutter til eksamination samt 5 minutter til votering og tilbagemelding. Eksaminator og censor har mulighed for at stille spørgsmål under hele forløbet

Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side i form af dialog og diskussion og det indholdsmæssige disponeres, så eleven kan dokumentere sin viden i forhold til formålet for social- og sundhedsuddannelserne og kompetencemålene for trin 2.

Bedømmelse

Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation BEK 149 25/02/2011 og foretages ud fra:

- Formålet for social- og sundhedsuddannelserne, se afsnit 2.1
- Kompetencemålene for trin 2, se afsnit 2.4

Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen jf. BEK. Nr 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

2.5 Bedømmelsesplan

For løbende bedømmelse og bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning henvises til den overordnede bedømmelsesplan pkt. 1.4.

Præstationsstandarder

Præstationsstandarder har til formål at give en ramme for beskrivelse, dokumentation og demonstration af niveau og progression i undervisningen i forhold til en given aktivitet og eller opgavesituation.

I beskrivelserne af områdefag og specialefag bruges følgende præstationsstandarder:

Begynderniveau

Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning.

På dette niveau lægges der vægt på personlig kompetence til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning.

Rutineret niveau

Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelse, alene og i samarbejde med andre.

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selvstændigt at sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.

Avanceret niveau

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art.

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

BEK 1514, af 15/12/2010.

Den afsluttende bedømmelse:

Uddannelsen bliver afsluttet med mundtlige prøver.

For elever på trin 2 udtrækker Undervisningsministeriet ét af områdefagene og ét af grundfagene dansk eller naturfag til prøve. Elever og undervisere får besked tre uger før prøvens afholdelse, hvilket fag der er udtrukket. De øvrige område- og grundfag afslutter eleverne med standpunktsbedømmelse.

For at elever på trin 2 kan aflægge den afsluttende prøve skal hvert områdefag være bestået ved prøve eller standpunktsbedømmelse, og gennemsnittet af prøver og standpunktsbedømmelser i områdefag og grundfag skal være mindst beståkarakteren. Ingen af karaktererne må være karakterskalaens laveste karakter.

Derudover skal eleven have bestået naturfag niveau C, og hvert enkelt valgfri specialefag skal være bedømt "bestået".

Ved den afsluttende prøve udarbejder eleverne alene eller i samarbejde med andre elever en projektopgave, som danner grundlag for den mundtlige eksamination ved den afsluttende prøve.

Prøven varer 30 minutter, inkl. votering. Bedømmelse sker alene på grundlag af den mundtlige præstation ved prøven.

Det er SOSU C, der stiller projektopgaven, og eleverne besvarer den efter SOSU C's bestemmelse i en skriftlig, mundtlig eller praktisk form eller i en kombination heraf.

2.6 Praktikuddannelsen

Afsnittet er fortsat under udarbejdelse.

Mål for praktikuddannelsen

Målet er, at eleven kan:

- A. selvstændigt arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i samarbejde med borgeren og i respekt for dennes livsudfoldelse og livskvalitet samt igangsætte, vurdere og vejlede om muligheder, der understøtter og styrker borgerens/borgernes selvværd,
- B. selvstændigt observere fysiske, psykiske og socialbetingede sygdommes symptomer og vurdere og redegøre for sine observationer i forbindelse dermed,
- C. identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre og evaluere grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer og selvbestemmelsesret,
- D. arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende infektionssygdomme og institutionsinfektioner,
- E. identificere uhensigtsmæssigheder i miljøet, der har betydning for sundhed og trivsel, samt vurdere og vejlede om hensigtsmæssige miljøvalg i forhold til borgeren under hensyntagen til arbejdsstedets miljøpolitik,
- F. selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration,
- G. formidle informationer om såvel regionale, kommunale som private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp, samt vejlede borgerne i at anvende tilbuddene med respekt for borgerens ressourcer og selvbestemmelsesret,
- H. arbejde ud fra overordnede målsætninger, det lokale værdigrundlag og voldspolitik samt formulere og vurdere disses betydning for eget uddannelsesforløb og social- og sundhedsassistentens rolle og arbejdsområde og på den baggrund vejlede borgeren/borgere,
- I. anvende elektroniske kommunikationssystemer til informationssøgning, kommunikation, samarbejde, arbejdstilrettelæggelse og dokumentation,
- J. planlægge, vurdere, vejlede og evaluere vejledningen og samarbejdet med borgere og andre samarbejdspartnere,
- K. vælge og igangsætte aktiviteter i samarbejde med den enkelte borger eller grupper af borgere med henblik på at vedligeholde, genoptræne og styrke den enkeltes psykiske og fysiske sundhed,
- L. indsamle information om, vurdere og igangsætte sociale, kulturelle og kreative aktiviteter for den enkelte borger eller for grupper af borgere i forhold til de generelle og lokale aktivitetstilbud samt efterfølgende reflektere over aktivitetens betydning for borgeren,
- M. selvstændigt vurdere, anvende og redegøre for hensigtsmæssige arbejdsbevægelser, personforflytninger og hjælpemidler i forhold til den enkelte borger og egen fysiske formåen,
- N. arbejde alene og kan tage vare på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i forhold til egen rolle samt støtte og vejlede elever og andre samarbejdspartnere i relation til arbejdsmiljøet og reflektere over arbejdsmiljøet og dets betydning, herunder særligt med henblik på forebyggelse af vold på arbejdspladsen og
- O. selvstændigt og i samarbejde med andre udføre omsorgsrettet og sygeplejemæssige opgaver, herunder udvikle bevidsthed om og åbenhed over for at indgå aktivt i tværfagligt samarbejde.

Bedømmelse ved en praktikperiodes afslutning, trin 2

Den samlede praktikuddannelse på trin 2 består af en praktikperiode inden for hvert af de følgende områder: Det somatiske område, det psykiatriske område og det primærkommunale område.

Ved afslutningen af en praktikperiode afgiver praktikvirksomheden en praktikerklæring. I praktikerklæringen anvendes bedømmelsen "godkendt/ikke godkendt".

Praktikerklæringen indeholder en vurdering af, hvorvidt målene for praktikperioden er nået.

De første 2 praktikperioder skal være bedømt "godkendt", for at eleven kan fortsætte i sit uddannelsesforløb. Den sidste praktikperiode skal være bedømt "godkendt", for at eleven kan gå til afsluttende prøve.

Elever, der ikke har opnået standpunktsbedømmelsen "godkendt" i en praktikperiode, tilbydes et af den ansættende arbejdsgiver nærmere fastlagt praktikforløb og vurderes på ny.

3. Læringsaktiviteter

Undervisningen i skoleperioderne på social- og sundhedsuddannelsen er opbygget i læringsaktiviteter og temaer. Hver skoleperiode er én læringsaktivitet og i hver læringsaktivitet indgår flere temaer.

De første 6 temaer udgør skoleperioderne på trin 1, social- og sundhedshjælperuddannelsen.

Tema nr. 7 – 13 udgør skoleperioderne på trin 2, social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Oversigt over temaer

1. Uddannelsesperiode - Somatikken

Skoleperiode 12 uger	Tema: <i>At være social- og sundhedsassistentelev</i> Tema: <i>Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse</i> Tema: <i>Sundheds- og sygepleje i sekundær sektor</i>
Praktikperiode Ca. 13 - 16 uger	Praktik på en somatisk hospitalsafdeling

2. Uddannelsesperiode - Psykiatrien

Skoleperiode 10 uger	Tema: <i>Kultur, grundsyn og etik i psykiatrien</i> Tema: <i>Sundheds- og sygepleje i psykiatrien</i>
Praktikperiode Ca. 13 - 16 uger	Praktik på et psykiatrisk botilbud eller på en psykiatrisk hospitalsafdeling

3. Uddannelsesperiode - Primær sektor

Skoleperiode 7 uger	Tema: <i>Sundheds- og sygepleje i primær sektor</i> Tema: <i>Social- og sundhedsassistent som fagperson og myndighedsperson</i>
Praktikperiode Ca. 13 - 16 uger	Praktik i den kommune hvor du er ansat som elev

4. Uddannelsesperiode - Afsluttende prøver

Skoleperiode 3 uger	Tema: <i>Social- og sundhedsassistent som fagperson og myndighedsperson (fortsat fra 3. uddannelsesperiode)</i>
------------------------	---

De nævnte perioder gælder for ordinære hold.

Beskrivelse af temaerne kommer på de følgende sider.

3.7 Tema: At være social- og sundhedsassistentelev

Beskrivelse af læringselement

3.7 At være social- og sundhedsassistentelev

Du kan gøre en forskel ved at bruge din faglige viden i et samarbejde med andre.

Vi har fokus på læring og pædagogiske principper. Vi udarbejder en samarbejds-aftale for at skabe trivsel og **selvstændigt arbejde konfliktdæmpende (16)**. Holdet bliver introduceret til de **etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10)**. Vi **anvender it-systemerne Elevplan og Fronter (9)**.

Varighed

1 uge. Læringselementet er planlagt med 37 arbejdstimer pr. uge.

Mål for læringselementet på ordinære forløb

Dette tema indeholder mål for områdefag og grundfag.

- Formål med uddannelsen
- Kompetencemål for uddannelsen
- Den personlige uddannelsesplan
- Personlige kompetencer
- Uddannelsescentrets vision og værdigrundlag
- Uddannelsescentrets læringssyn

Pædagogik med psykologi:

- Pædagogiske principper og læringsmuligheder
- Mellemmenneskelige relationer
- Arbejdsmiljø
- Samarbejde

Dansk:

- Læsestrategier og læseformål
- Skriveproces

Engelsk:

- Hensigtsmæssig anvendelse af engelsk

Introduktion til fagenes mål og til kompetencemål for personlige kompetencer.

Læringsmiljø

Læringselementet bliver organiseret på hold, i mindre grupper og som individuelt arbejde.

Underviserne vil komme med oplæg i forskellige emner og fungere som vejledere i forbindelse med læringselementet.

Som elever vil I være aktive i arbejdet med at tilegne jer viden, færdighed og kompetencer.

I dette læringselement kommer I til at arbejde med følgende:

- samarbejdsaftale i forhold til jeres læringsmiljø på holdet
- videre arbejde med jeres personlige uddannelsesplan
- evaluering af læringselementet

Ressourcer og rammer

I dette læringselement gør I brug af jeres grundbøger, biblioteker, IT- faciliteter og faglokaler. En dag om ugen er der åbent læringscenter med vejledning. Her planlægger I individuelt eller i grupper, hvad I vil arbejde med. Efter behov er der mulighed for at gøre brug af specialpædagogisk vejledning og studiecafé.

Evaluering

Som afslutning på dette læringselement evaluerer I temaet på jeres hold. I kan reflektere over jeres læringsudbytte ud fra nedenstående kompetencemål. Hertil kan I evt. bruge noter fra jeres logbog.

I kommer til at arbejde med jeres personlige uddannelsesplan i samarbejde med jeres kontaktlærer, hvor I bl.a. sætter personlige og faglige mål for jeres skoleperiode. I vil blive vejledt i, hvordan I løbende kan evaluere jeres personlige og faglige mål.

Kompetencemål

Dette læringselement tager udgangspunkt i følgende kompetencemål:

- anvende it-systemer til informationssøgning, kommunikation, samarbejde, arbejdstilrettelæggelse, faglig formidling og dokumentation af eget arbejde (9),
- udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10),
- selvstændigt arbejde konfliktdæpende og voldsforebyggende, samt medvirke til at udvikle arbejdspladsen så forebyggelse af vold bliver et fælles ansvar for ledelse og medarbejdere (16).

3.8 Tema: Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse

Beskrivelse af læringselement

3.8 Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse

WHO's definition på sundhed:

"Sundhed er mere end frihed for sygdom, frihed for smerte, frihed for førtidig død. Det betyder optimal fysisk, psykisk og social funktion og velbefindende".

Vi har fokus på, hvordan man kan **arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende** ud fra viden om menneskets opbygning, funktion og de **almindeligst forekommende sygdomme (12)**. Holdet bliver introduceret til sygeplejeteorier og arbejdet med **grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret (11)**. Vi arbejder i dybden med de **etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10)**.

Varighed

Ca. 4 uger. Læringselementet er planlagt med 37 arbejdstimer pr. uge.

Mål for læringselementet på ordinære forløb

Dette tema indeholder mål for områdefag og grundfag.

Sundheds- og sygeplejefag:

- Opfattelse af sundhed og sygdom
- Fysiske, psykiske og sociale vilkårs betydning
- Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- Livskvalitet
- Omsorg

Medicinske fag:

- Menneskets opbygning og funktion

Pædagogik med psykologi:

- Vejledning og rådgivning

Social- og samfundsfag:

- Samfundets strukturer
- Social- og sundhedspolitik
- Levevilkår og livsformer

Kultur- og aktivitetsfag:

- Ressourcer, individualitet, integritet og selvbestemmelse
- Behov
- Fysisk udviklende aktiviteter

Dansk:

- Metodisk tekstanalyse, begrundet vurdering og perspektivering

Engelsk:

- Dokumentere forståelse af sammenhængende og sprogligt varierede tekster og kontekster

Naturfag:

- Naturfaglige modeller
- Matematik som et redskab
- Samspil mellem teori og eksperimentelt arbejde
- IT – værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og behandling, databehandling og præsentation

Introduktion til fagenes mål og til kompetencemål for personlige kompetencer.

Læringsmiljø

I temaet indgår materialer på engelsk, ligesom der i undervisningen vil forekomme diskussioner på engelsk.

I temaet bliver I introduceret til den eksperimentelle metode fra naturfag.

Læringselementet kan blive organiseret på hold, i mindre grupper og som individuelt arbejde.

Underviserne vil komme med oplæg i forskellige emner og vil fungere som vejledere i forbindelse med læringselementet.

Som elever vil I være aktive i arbejdet med at tilegne jer viden, færdighed og kompetence.

I dette læringselement skal I aflevere følgende produkter:

- evt. konklusion af samtale med kontaktlærer
- evaluering af læringselementet

Ressourcer og rammer

I dette læringselement gør I brug af jeres grundbøger, biblioteker, IT-faciliteter og faglokaler. En dag om ugen er der åbent læringscenter med vejledning. Her planlægger I individuelt eller i grupper, hvad I vil arbejde med. Efter behov er der mulighed for at gøre brug af specialpædagogisk vejledning og studiecafé.

Det kan give god mening at se nogle film om kroppens forskellige organsystemer, f.eks. fra serien "Body bio". Uddannelsescentret råder desuden over skeletter, anatomiske torsoer og plancher, der kan være velegnede til at understøtte forståelsen af det læste. Der kan også inddrages cases, ekskursioner og/eller besøg udefra.

Evaluering

Som afslutning på dette læringselement skal I hver især lave en selvevaluering.

Ud fra nedenstående kompetencemål skal I reflektere over jeres læringsudbytte af læringselementet. Hertil kan I evt. bruge noter fra jeres logbog.

I skal ligeledes evaluere egen udvikling af personlige kompetencer: Hvad har personligt været svært? Hvilke personlige kompetencer har du at trække på? Hvilke personlige kompetencer vil du gerne udvikle i forhold til udøvelsen af din erhvervsfunktion?

Disse skriftlige evalueringer skal I sætte ind i jeres personlige uddannelsesplan.

Kompetencemål

Dette læringselement tager udgangspunkt i følgende kompetencemål:

- udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10),
- identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre, evaluere og udvikle grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret (11),
- arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner (12).

3.9 Tema: Sundheds- og sygepleje i sekundær sektor

Beskrivelse af læringselement

3.9 Sundheds- og sygepleje i sekundær sektor

Hvordan tager jeg udgangspunkt i patientens ressourcer i rehabiliteringsprocessen?

Her udarbejder I et problemorienteret projekt, hvor der er fokus på **identifikation, vurdering, tilrettelæggelse af grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver (11)** hos indlagte patienter med de **almindeligst forekommende sygdomme, herunder institutionsinfektioner (12)**. Holdet arbejder med **sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration (13)**. Ved **planlægning, igangsættelse og evaluering af aktiviteter er der sigte på borgerens rehabiliteringsproces (14)**. I projektet har I også fokus på **statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp for at kunne vejlede borgerne (15)**.

Varighed

Ca. 7 uger. Læringselementet er planlagt med 37 arbejdstimer pr. uge

Mål for læringselementet på ordinære forløb

Dette tema indeholder mål for områdefag og grundfag.

Sundheds- og sygeplejefag:

- Grundlæggende sundheds- og sygepleje
- Ernæringsrigtig kost

Medicinske fag:

- Somatiske sygdomme
- Almen lægemiddellære
- Forebyggelse af infektionssygdomme og institutionsinfektioner

Pædagogik med psykologi:

- Pædagogiske principper
- Kriser
- Mellemmenneskelige relationer
- Professionel kommunikation
- Samarbejde
- Mundtlig og skriftlig formidling

Social- og samfundsfag:

- Love og regler
- Regionale, kommunale og private servicetilbud
- Fagperson og myndighedsperson

Kultur- og aktivitetsfag:

- Arbejdsstillinger, personforflytninger og hjælpemidler
- Levevilkår, kulturelle baggrund, livsanskuelser, religion

Dansk:

- Metodisk tekstanalyse, begrundet vurdering og perspektivering
- Dialog om egne og andres tekster
- Refleksion over skriveprocesser
- Refleksion over og brug af et klart og varieret sprog samt vurdering af sproget som socialt og samfundsmæssigt fænomen
- Anvendelse af kommunikativ forståelse

Engelsk:

- Dokumentere forståelse af sammenhængende og sprogligt varierede tekster og kontekster
- Anvende et rimeligt varieret og sammenhængende sprog, både mundtligt og skriftligt
- IT - anvendelse

Naturfag:

- Eksperimentelt arbejde med relevant udstyr
- Naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger
- Dokumentation af naturfagligt arbejde
- Formidling og perspektivering af naturfaglig viden

Læringsmiljø

Læringselementet bliver organiseret på hold, i mindre grupper og som individuelt arbejde.

Underviserne vil komme med oplæg i forskellige emner og vil fungere som vejledere i forbindelse med læringselementet, f.eks. under jeres projektarbejde.

Som elever vil I være aktive i arbejdet med at tilegne jer viden, færdighed og kompetence.

I dette læringselement skal I aflevere følgende produkter:

- et skriftligt projekt
- jeres projekt skal indeholde en relevant engelsk tekst, der vedlægges projektet som bilag. I selve projektet skal I på engelsk beskrive, hvad I har brugt bilaget til.
I formidlingen af projektet skal indgå, at I alle mundtligt formulerer jer på engelsk.
- evt. konklusion af samtale med kontaktlærer
- evaluering af læringselementet

Temaet kan indeholde et valgfrit specialefag.

Ressourcer og rammer

I dette læringselement gør I brug af jeres grundbøger, biblioteker, IT- faciliteter og fag-lokaler. En dag om ugen er der åbent læringscenter med vejledning. Her planlægger I individuelt eller i grupper, hvad I vil arbejde med. Efter behov er der mulighed for at gøre brug af specialpædagogisk vejledning og studiecafé.

Det kan være relevant f.eks. at se film omhandlende mennesker med somatiske sygdomme eller andre film i forhold til de enkelte læringselementer. I kan også inddrage cases, ekskursioner og/eller besøg udefra.

Evaluering

Som afslutning på dette læringselement skal I hver især lave en selvevaluering.

Ud fra nedenstående kompetencemål skal I reflektere over jeres læringsudbytte af dette læringselement. Hertil kan I evt. bruge noter fra jeres logbog og/eller vejlederens og holdkammeraters evaluering af jeres projektarbejde.

I skal ligeledes evaluere egen udvikling af personlige kompetencer: Hvad har personligt været svært? Hvilke personlige kompetencer har du at trække på? Hvilke personlige kompetencer vil du gerne udvikle i forhold til udførelsen af din erhvervsfunktion?

Disse skriftlige evalueringer skal I sætte ind i jeres personlige uddannelsesplan.

I får en tilbagemelding på jeres projekt, også i forhold til dansk, engelsk og naturfag, alt efter hvordan fagene indgår.

Ved læringselementets afslutning udarbejder I i samarbejde med jeres kontaktlærer en skolevejledning for læringselement 7, 8 og 9.

I skolevejledningen udtrykkes jeres standpunkt i forhold til de fastsatte mål. Dette sker i form af karakter i de enkelte fag.

Kompetencemål

Dette læringselement tager udgangspunkt i følgende kompetencemål.

- identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre, evaluere og udvikle grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret (11),
- arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner (12),
- selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration samt observere virkningen af den igangsatte behandling med henblik på at yde en kvalificeret sundheds- og sygepleje (13),
- planlægge, igangsætte, evaluere og udvikle sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper med sigte på borgerens rehabiliteringsproces ud fra en aktivitetsanalyse, alene og i samarbejde med kollegaer og borgere (14),

- indhente og formidle informationer om statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp til borgere samt med respekt for den enkeltes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret, vejlede borgerne i at anvende tilbuddene (15).

3.10 Tema: Kultur, grundsyn og etik i psykiatrien

Beskrivelse af læringselement

Her vil I arbejde med de fysiske, psykiske og sociale vilkår, som har betydning for et menneskes mentale sundhed og eventuelle udvikling af en psykisk lidelse.

Der eksisterer i dag forskellige grundsyn på sundhed og sygdom, som dominerer psykiatrien som fag. I vil komme til at arbejde med disse grundsyn og deres betydning for den behandling og den støtte, som samfundet tilbyder sindslidende mennesker.

Hvordan vil I hver især reagere, når I møder og skal hjælpe borgere med psykiske lidelser? Hvordan kan I håndtere jeres egne og de pårørendes reaktioner? Og hvorfor reagerer vi, som vi gør?

Derfor vil der også være mulighed for at arbejde med den mellem menneskelige relation og den professionelle kommunikation.

Grundfaget dansk vil indgå som alment og understøttende i sammenhæng til temaet.

Temaet kan indeholde et valgfag.

Varighed

Ca. 4 uger. Læringselementet er planlagt med 37 arbejdstimer pr. uge.

Mål for læringselementet på ordinære forløb

Dette tema indeholder følgende mål for områdefag og grundfag.

Sundheds- og sygeplejefag:

- Opfattelse af sundhed og sygdom
- Forebyggelse
- Livskvalitet

Medicinske fag:

- Psykosociale og psykosomatiske reaktioner

Pædagogik med psykologi:

- Menneskets normale psykosociale udvikling
- Kommunikation og mellem menneskelige relationer

Social- og samfundsfag:

- Samfundets struktur
- Social- og sundhedspolitik
- Love og regler
- Arbejds miljø

Kultur og aktivitetsfag:

- Kultur og levevilkår
- Miljø

Dansk:

- Metodisk tekstanalyse, begrundet vurdering og perspektivering
- Refleksion over og brug af et klart og varieret sprog
- Dialog om egne og andres tekster

Læringsmiljø

Læringselementet kan blive organiseret på hold, i mindre grupper og som individuelt arbejde.

Underviserne vil komme med oplæg i forskellige emner og vil fungere som vejledere i forbindelse med læringselementet.

Som elever vil I være aktive i arbejdet med at tilegne jer viden, færdighed og kompetence.

I dette læringselement skal I aflevere følgende produkter:

- evt. konklusion af samtale med kontaktlærer
- evaluering af læringselementet

Ressourcer og rammer

I denne læringselement gør I brug af jeres grundbøger, biblioteker, IT-faciliteter og faglokaler. En dag om ugen er der åbent læringscenter med vejledning. Her planlægger I individuelt eller i grupper, hvad I vil arbejde med. Efter behov er der mulighed for at gøre brug af specialpædagogisk vejledning og studiecafé.

Det kan give god mening at se nogle film omhandlende mennesker med psykiske lidelser. Der kan også inddrages cases, ekskursioner og/eller besøg udefra.

Evaluering

Som afslutning på dette læringselement skal I hver især lave en selvevaluering.

Ud fra nedenstående kompetencemål skal I reflektere over jeres læringsudbytte af dette læringselement. Hertil kan I evt. bruge noter fra jeres logbog.

I skal ligeledes evaluere egen udvikling af personlige kompetencer: Hvad har personligt været svært? Hvilke personlige kompetencer har du at trække på? Hvilke personlige kompetencer vil du gerne udvikle i forhold til udførelsen af din erhvervsfunktion? Disse skriftlige evalueringer skal I sætte ind i jeres personlige uddannelsesplan.

Kompetencemål

Dette læringselement tager udgangspunkt i følgende kompetencemål:

- alene og i samarbejde andre tilrettelægge, udføre, reflektere over og udvikle arbejdet med udgangspunkt i det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i forhold til gældende regler og lovgivning på området (8),
- udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10),
- arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner (12),
- indhente og formidle informationer om statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp til borgere samt med respekt for den enkeltes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret, vejlede borgerne i at anvende tilbuddene (15).

3.11 Tema: Sundheds- og sygepleje i psykiatrien

Beskrivelse af læringselement

Hvilke psykiske lidelser møder social- og sundhedsassistenten? Hvad er årsagen til disse lidelser? Hvilken adfærd og hvilke symptomer og reaktioner vil I skulle observere hos den sindslidende?

I temaet skal I desuden arbejde med de forskellige muligheder, der findes i psykiatrien for at tilrettelægge, udføre og evaluere en individuel pleje, omsorg og støtte. Desuden vil I skulle reflektere over, hvordan I kan indgå i et tværfagligt samarbejde, herunder også med de pårørende.

I skal arbejde med de fysiske, psykiske og sociale ressourcer og belastninger, som et menneske med en sindslidelse kan have. Hvilke behov har den enkelte borger med psykisk lidelse? Hvordan kan I støtte det enkelte menneskes livskvalitet, integritet og selvbestemmelse ved aktivitet og et stimulerende miljø?

Grundfagene dansk, naturfag og engelsk vil indgå som almene og understøttende i sammenhæng til temaet.

Varighed

Ca. 6 uger. Læringselementet er planlagt med 37 arbejdstimer pr. uge.

Mål for læringselementet på ordinære forløb

Dette tema indeholder følgende mål for områdefag og grundfag.

Sundheds- og sygeplejefag:

- Grundlæggende sundheds- og sygepleje
- Rådgivning, vejledning og støtte
- Livskvalitet

Medicinske fag:

- Lægemiddellære og medicinadministration
- Psykiatriske lidelser
- Kroppens opbygning og funktion
- Sanserne

Pædagogik med psykologi:

- Psykiske lidelsers påvirkning af den enkelte og de pårørende
- Kommunikation og mellemmenneskelige reaktioner
- Psykisk arbejdsmiljø
- Mundtlig og skriftlig formidling
- Voldsforebyggende og konfliktdæmpende kommunikation og adfærd

Social- og samfundsfag:

- Ansvar og rettigheder som fagperson og myndighedsperson
- Regionale, kommunale og private servicetilbud
- Love og regler

Kultur og aktivitetsfag:

- Bevarelse og styrkelse af ressourcer, individualitet, integritet og selvbestemmelse
- Rehabiliterende, støttende og udviklende aktiviteter
- Sociale, kulturelle og kreative aktivitetstilbud

Dansk:

- Metodisk tekstanalyse, begrundet vurdering og perspektivering
- Refleksion over og brug af et klart og varieret sprog
- Dialog om egne og andres tekster
- Refleksion over skriveprocesser

Engelsk:

- Dokumentere forståelse af sammenhængende og sprogligt varierede tekster og kontekster
- Anvende et rimeligt varieret og sammenhængende sprog, både mundtligt og skriftligt
- IT - anvendelse

Naturfag:

- Naturfaglige modeller
- Matematik som redskab
- Samspil mellem teori og eksperimentelt arbejde
- Dokumentere naturfagligt arbejde
- Formidle og perspektivere naturfaglig viden

Læringsmiljø

Læringselementet kan blive organiseret på hold, i mindre grupper og som individuelt arbejde.

Underviserne vil komme med oplæg i forskellige emner og vil fungere som vejledere i forbindelse med Læringselementet.

Som elever vil I være aktive i arbejdet med at tilegne jer viden, færdighed og kompetence.

I dette læringselement skal I aflevere følgende produkter:

- et skriftligt projekt
- jeres projekt skal indeholde en relevant engelsk tekst, der vedlægges projektet som bilag. I selve projektet skal I på engelsk beskrive, hvad I har brugt bilaget til. I formidlingen af projektet skal indgå, at I alle mundtligt formulerer jer på engelsk.
- evt. konklusion af samtale med kontaktlærer
- evaluering af læringselementet

Ressourcer og rammer

I dette læringselement gør I brug af jeres grundbøger, biblioteker, IT- faciliteter og faglokaler. En dag om ugen er der åbent læringscenter med vejledning. Her planlægger I individuelt eller i grupper, hvad I vil arbejde med. Efter behov er der mulighed for at gøre brug af specialpædagogisk vejledning og studiecafé.

Det kan give god mening at se nogle film omhandlende mennesker med psykiske lidelser. Der kan også inddrages cases.

Evaluering

Undervisningen i engelsk på uddannelsen afsluttes på dette tema.

Som afslutning af faget på uddannelsen afholdes undervisning, hvor formålet er evaluering af faget og det individuelle standpunkt.

Som afslutning på læringselementet skal I hver især lave en selvevaluering.

Ud fra nedenstående kompetencemål skal I reflektere over jeres læringsudbytte af dette læringselement. Hertil kan I evt. bruge noter fra jeres logbog og evalueringer af jeres projekt.

I skal ligeledes evaluere egen udvikling af personlige kompetencer: Hvad har personligt været svært? Hvilke personlige kompetencer har du at trække på? Hvilke personlige kompetencer vil du gerne udvikle i forhold til udførelsen af din erhvervsfunktion?

Disse skriftlige evalueringer skal I sætte ind i jeres personlige uddannelsesplan.

Ved læringselementets afslutning udarbejder I i samarbejde med jeres kontaktlærer en skolevejledning for læringselement 10 og 11.

I skolevejledningen udtrykkes jeres standpunkt i forhold til de fastsatte mål. Dette sker i form af karakter i de enkelte fag.

Kompetencemål

Dette læringselement tager udgangspunkt i følgende kompetencemål:

- formidle beslutninger, der er af betydning for borgeren og dennes pårørende, samt yde den nødvendige støtte og vejledning på baggrund heraf under hensyntagen til regler om tavshedspligt (7),
- alene og i samarbejde med andre tilrettelægge, udføre, reflektere over og udvikle arbejdet med udgangspunkt i det psykiske og fysiske arbejdsmiljø i forhold til gældende regler og lovgivning på området (8),
- identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre, evaluere og udvikle grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret (11),
- arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner (12),
- selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration samt observere virkningen af den igangsatte behandling med henblik på at yde en kvalificeret sundheds- og sygepleje (13),
- planlægge, igangsætte, evaluere og udvikle sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper med sigte på borgerens rehabiliteringsproces ud fra en aktivitetsanalyse, alene og i samarbejde med kollegaer og borgere (14),
- indhente og formidle informationer om statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp til borgere samt med respekt for den enkeltes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret, vejlede borgerne i at anvende tilbuddene (15),
- selvstændigt arbejde konfliktdæmpende og voldsforebyggende, samt medvirke til at udvikle arbejdspladsen så forebyggelse af vold bliver et fælles ansvar for ledelse og medarbejdere (16).

3.12 Tema: Sundheds- og sygepleje i primær sektor

Beskrivelse af læringselement

I dette tema vil I arbejde med kommunen som organisation og med den service og de plejetilbud, som kommunen kan tilbyde den enkelte borger. I vil her kunne arbejde med forskellige ledelsesformer, forskellige redskaber til ressourcestyring og dokumentation af plejen. Her er også fokus på de ældre- og handicappolitiske målsætninger både lokalt, nationalt og internationalt.

Hvorfor taler medierne om ældrebyrden og det grå guld?

Under temaet vil I arbejde med forskellige sundhedsproblematikker hos borgere i eget hjem og beskæftige jer med sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende tiltag. Der vil under dette arbejde være fokus på borgerens livskvalitet, muligheder og rettigheder.

Grundfagene dansk og naturfag vil indgå som almene og understøttende i sammenhæng til temaet.

Dette tema kan indeholde et valgfrit specialefag.

Varighed

Ca. 5 uger. Læringselementet er planlagt med 37 timer pr. uge.

Mål for læringselementet på ordinære forløb

Dette tema indeholder følgende mål for områdefag og grundfag.

Sundheds- og sygeplejefag:

- Grundlæggende sundheds- og sygepleje
- Mentale og fysiske handicap
- Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- Fysiske, psykiske og sociale vilkår

Medicinske fag:

- Almen lægemiddellære og medicinadministration
- Menneskets opbygning og funktion

Pædagogik med psykologi:

- Menneskets normale psykosociale udvikling
- Kriser
- Ledelse og samarbejde
- Mundtlig og skriftlig kommunikation

Social- og samfundsfag:

- Social- og sundhedspolitik
- Love og regler
- Dokumentation og styringsværktøjer

Kultur- og aktivitetsfag:

- Ressourcer, individualitet, integritet og selvbestemmelse
- Rehabiliterende, støttende og udviklende aktiviteter
- Sociale, kulturelle og kreative aktiviteter

Dansk:

- Metodisk tekstanalyse, begrundet vurdering og perspektivering
- Refleksion over og brug af et klart og varieret sprog
- Dialog om egne og andres tekster
- Refleksion over skriveprocesser
- IT – anvendelse

Læringsmiljø

Undervisningen vil i begyndelsen af temaet været organiseret med oplæg, hold- og gruppearbejde. Senere i forløbet skal I arbejde med jeres projekt rettet mod primær sektor. Dette kan foregå i gruppe eller individuelt. Projektet skal være skriftligt og afleveres, inden temaet er afsluttet.

Undervejs i forløbet skal I færdiggøre jeres portfolio i dansk.

Ressourcer og rammer

I dette læringselement gør I brug af jeres grundbøger, biblioteker, IT- faciliteter og faglokaler. En dag om ugen er der åbent læringscenter med vejledning. Her planlægger I individuelt eller i grupper, hvad I vil arbejde med. Efter behov er der mulighed for at gøre brug af specialpædagogisk vejledning og studiecafé.

I dette forløb er der i høj grad lagt vægt på selvstændigt arbejde og stillingtagen. Dette betyder ikke, at I skal arbejde alene. Det er tværtimod vigtigt at søge vejledning ved behov og at benytte sig af de muligheder, der findes på uddannelsescentret. Det vil også være muligt at inddrage eksterne aktører, f.eks. i form af studiebesøg og ekskursioner.

Evaluerings

Som afslutning på læringselementet skal I hver især lave en selvevaluering.

Ud fra nedenstående kompetencemål skal I reflektere over jeres læringsudbytte af dette læringselement. Hertil kan I evt. bruge noter fra jeres logbog og evalueringer af jeres projekt.

I skal ligeledes evaluere egen udvikling af personlige kompetencer: Hvad har personligt været svært? Hvilke personlige kompetencer har du at trække på? Hvilke personlige kompetencer vil du gerne udvikle i forhold til udførelsen af din erhvervsfunktion?

Disse skriftlige evalueringer skal I sætte ind i jeres personlige uddannelsesplan.

Kompetencemål

Dette læringselement tager udgangspunkt i følgende kompetencemål:

- formidle beslutninger der er af betydning for borgeren og dennes pårørende samt yde den nødvendige støtte og vejledning på baggrund heraf og under hensyntagen til regler om tavshedspligt (7),
- alene og i samarbejde med andre tilrettelægge, udføre, reflektere over og udvikle arbejdet med udgangspunkt i det psykiske og fysiske arbejdsmiljø i forhold til gældende regler og lovgivning på området (8),

- anvende it-systemer til informationssøgning, kommunikation, samarbejde, arbejdstilrettelæggelse, faglig formidling og dokumentation af eget arbejde (9),
- udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10),
- identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre, evaluere og udvikle grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret (11),
- arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner (12),
- selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration samt observere virkningen af den igangsatte behandling med henblik på at yde en kvalificeret sundheds- og sygepleje (13),
- planlægge, igangsætte, evaluere og udvikle sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper med sigte på borgerens rehabiliteringsproces ud fra en aktivitetsanalyse, alene og i samarbejde med kollegaer og borgere (14),
- indhente og formidle informationer om statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp til borgere samt med respekt for den enkeltes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret, vejlede borgerne i at anvende tilbuddene (15).

3.13 Tema: Social- og sundhedsassistenten som fag- og myndigheds- person

Beskrivelse af læringselement

I dette tema arbejder I med social- og sundhedsassistentens samlede erhvervsfaglige kompetence.

I er ved at afslutte social- og sundhedsuddannelsen med specialet: Social- og sundhedsassistent (trin 2), og I har nu mulighed for at forberede jer til den sidste praktik og koble den samlede teori og praktik ud fra de faglige og personlige kompetencer, som I er ved at opnå. I skal arbejde med jeres forståelse af social- og sundhedsassistenten som fagperson og myndighedsperson i et demokratisk samfund.

Temaet giver jer desuden mulighed for at forberede jer til de afsluttende prøver i henholdsvis:

- grundfag (dansk eller naturfag).
- områdefag
- projekt

Varighed

5 uger i alt - 2 uger i afslutningen af 3. skoleperiode og 3 uger som udgør 4. skoleperiode. Læringselementet er planlagt med 37 timer pr. uge.

Mål for læringselementet på ordinære forløb

- Viden og færdigheder inden for de fem overordnede kompetenceområder for uddannelsen:
  1. Praktisk og personlig hjælp
  2. Omsorgs- og sygeplejeopgaver
  3. Sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter
  4. Koordination, vejledning og undervisning
  5. Aktivitet og rehabilitering
- Formålet med uddannelsen
- Kompetencemålene for uddannelsen
- Social- og sundhedsassistentens ansvars- og kompetenceområde
- Refleksion over hidtidige projekter og udvælgelse af projekt til afsluttende prøve
- Mål for områdefag
- Mål for grundfag
- Personlige kompetencer
- Dansk portfolio
- Dokumentationen af det naturfaglige arbejde der har været på uddannelsen

Læringsmiljø

De første to uger arbejder I med grund- og områdefag. De sidste tre uger er planlagt med prøve i ét grundfag, ét områdefag og i valgt projekt. Prøverne foregår efter de retningslinjer, der er beskrevet i uddannelsesbogen.

Ressourcer og rammer

I skal i samarbejde med underviserne udvælge tekster i dansk portfolio til en eventuel prøve i dansk.

I skal i samarbejde med underviserne udvælge et projekt, som skal danne grundlag for afsluttende prøve i projekt.

Jeres arbejde tager udgangspunkt i:

- den personlige uddannelsesplan
- logbog
- uddannelsesbogen
- evalueringer fra praktik- og teoriforløb
- grundbøger

Evaluering

I dette læringselement udarbejder I i samarbejde med jeres kontaktlærer en skolevejledning for læringselement 12 og 13.

Ved afslutningen af 3. skoleperiode får I en skolevejledning. I skolevejledningen udtrykkes jeres standpunkt i forhold til de fastsatte mål. Dette sker i form af karakter i de enkelte fag.

Grundfaget dansk eller naturfag udtrækkes af Undervisningsministeriet til prøve. Prøve i grundfag afholdes jævnfør reglerne i Grundfagsbekendtgørelsen og Eksamensbekendtgørelsen.

Et af områdefagene udtrækkes af Undervisningsministeriet til prøve.

Til prøven i projekt skal I i slutningen af 3. skoleperiode udvælge et tidligere udfærdiget projekt. Det valgte projekt skal I skriftligt reflektere over til brug ved prøven. Denne refleksion skal have form som en dagsorden, et mindmap eller en synopsis.

De øvrige område- og grundfag afsluttes med en standpunktsbedømmelse.

Efter afholdelse af prøver skal I og underviserne i fællesskab evaluere uddannelsesforløbet.

Kompetencemål

Dette læringselement rummer følgende kompetencemål:

- formidle beslutninger, der er af betydning for borgeren og dennes pårørende samt yde den nødvendige støtte og vejledning på baggrund heraf under hensyntagen til regler om tavshedspligt (7),
- alene og i samarbejde med andre tilrettelægge, udføre, reflektere over og udvikle arbejdet med udgangspunkt i det psykiske og fysiske arbejdsmiljø i forhold til gældende regler og lovgivning på området (8),
- anvende it-systemer til informationssøgning, kommunikation, samarbejde, arbejdstilrettelæggelse, faglig formidling og dokumentation af eget arbejde (9),
- udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger ansvaret som fag- og myndighedsperson (10),

- identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre, evaluere og udvikle grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret (11),
- arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende sygdomme, herunder i forhold til institutionsinfektioner (12),
- selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration samt observere virkningen af den igangsatte behandling med henblik på at yde en kvalificeret sundheds- og sygepleje (13),
- planlægge, igangsætte, evaluere og udvikle sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper med sigte på borgerens rehabiliteringsproces ud fra en aktivitetsanalyse, alene og i samarbejde med kollegaer og borgere (14),
- indhente og formidle informationer om statslige, regionale, kommunale og private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp til borgere samt med respekt for den enkeltes ressourcer, livsvilkår, livsform og selvbestemmelsesret, vejlede borgerne i at anvende tilbuddene og (15),
- selvstændigt arbejde konfliktdæmpende og voldsforebyggende, samt medvirke til at udvikle arbejdspladsen så forebyggelse af vold bliver et fælles ansvar for ledelse og medarbejdere (16).